

Sesizarile asupra Legii privind organizarea alegerilor parlamentare - la CCR

Curtea Constitutionala a României (CCR) discuta, marti, sesizarile presedintelui Klaus Iohannis si Guvernului asupra Legii privind unele masuri pentru organizarea alegerilor pentru Senat si Camera Deputatilor, ca urmare a încetarii mandatului Parlamentului ales în anul 2016.

Pe 17 august, seful statului a sesizat CCR, solicitând sa constate ca acest act normativ este neconstitucional în ansamblul sau.

Potrivit unui comunicat al Administratiei Prezidentiale, legea încalca prevederile art. 1 alin. (3) si (5), pe cele ale art. 36, art. 37, art. 61, art. 63 alin. (1), (2) si (4), art. 69 alin. (2), art. 73 alin. (1) si (3) lit. a), precum si pe cele ale art. 147 alin. (4) din Constitutie.

Art. 1 alin. (1) din legea criticaata prevede ca "(1) Prin derogare de la prevederile art. 6 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului si a Camerei Deputatilor, precum si pentru organizarea si functionarea Autoritatii Electorale Permanente, cu modificarile si completarile ulterioare, data alegerilor pentru Senat si Camera Deputatilor ce vor fi organizate ca urmare a expirarii mandatului Parlamentului, aflat în curs de exercitare la data intrarii în vigoare a prezentei legi, se stabileste prin lege organica, cu cel putin 60 de zile înaintea datei alegerilor".

Dispozitia de la care se deroga, respectiv art. 6 alin. (2) din Legea nr. 208/2015, prevede: "(2) Aducerea la cunostinta publica a datei alegerilor se face cu cel putin 90 de zile înainte de ziua votarii, prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotarârii Guvernului privind data alegerilor", atentioneaza seful statului.

"Analizând continutul dispozitiei derogatorii, constatam ca aceasta creeaza un cadru legislativ special doar pentru urmatoarele alegeri parlamentare. Apreciem ca o atare modificare, realizata cu mai putin de 6 luni înainte de alegerile la termen, încalca exigentele art. 1 alin. (5) din Constitutie în dimensiunea sa referitoare la previzibilitatea legii si cea a securitatii raporturilor juridice", explica seful statului.

El arata ca, potrivit Codului bunelor practici în materie electorala - Linii directoare si raport explicativ, adoptat de Comisia Europeana pentru Democratie prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Venetia, 18-19 octombrie 2002), "ar fi necesar a se evita, nu atât modificarea sistemelor de scrutin - ele pot fi întotdeauna îmbunatatite - ci modificarea lor frecventa sau cu putin timp (cel putin un an) înainte de alegeri. Chiar în absenta unei intentii de manipulare, modificarile vor fi dictate de interesele iminente ale partidului politic".

Asa cum a retinut si Curtea, completeaza Iohannis, recomandarile Codului bunelor practici în materie electorala, elaborat de Comisia de la Venetia, "constituie coordonate ale unui scrutin democratic, în raport cu care statele - care se caracterizeaza ca apartinând acestui tip de regim - își pot manifesta optiunea libera în materie electorala, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în general, si a dreptului de a fi ales si de a alege, în special".

"Or, prin dispozitia criticaata, se modifica cu doar câteva luni înainte alegerilor competenta stabilirii datei alegerilor, contrar normelor constitutionale, instituindu-se o prerogativa pentru Parlament de a stabili în mod discretionar data alegerilor parlamentare. Mai mult, în actualul context, adoptarea unei legi prin care se stabileste data alegerilor parlamentare devine cu atât mai problematica în situatia în care ar interveni una dintre cauzele care determina prelungirea de drept a mandatului Parlamentului, cum este starea de urgenta prevazuta de art. 93 din Constitutie", adauga presedintele.

În opinia sa, prin interventia "intempestiva" si formalizarea "excesiva" a procedurii de stabilire a datei alegerilor se creeaza premisele încalcarii altor dispozitii si garantii constitutionale. Mai mult, dat fiind contextul actual, în situatia în care din varii motive, Parlamentul nu adopta respectiva lege într-un timp util, se poate ajunge în mod

direct la încălcarea normelor constitutionale care stabilesc în mod clar durata mandatului Parlamentului si intervalul maximal în care trebuie sa fie organizate alegerile parlamentare, completeaza Iohannis.

În ceea ce priveste încălcarea dispozitiilor art. 69 alin. (2) din Constitutie, seful statului spune ca norma prevazuta la art. 1 alin. (1) din legea critica institutie în sarcina Parlamentului o obligatie de rezultat, aceea a adoptarii unei legi organice, într-un anumit orizont de timp, prestabilind si solutia ce se va impune senatorilor si deputatilor, "a caror vointa reala pare a nu mai avea semnificatie".

"Or, vointa generala ce se realizeaza la nivelul Parlamentului si se concretizeaza în adoptarea unei legi rezulta din modul de exercitare si realizare a mandatului fiecarui senator si deputat. În exercitarea mandatului, deputatii si senatorii își exprima vointa în mod liber prin votul asupra propunerilor legislative sau proiectelor de lege, vointa care se formeaza dupa analize, dezbateri si deliberari asupra continutului proiectului actului normativ, indiferent daca aceasta se va concretiza sau nu în adoptarea unei legi", se mentioneaza în sesizare.

Conform acesteia, ca urmare, rezulta ca, daca senatorii si deputatii vor fi obligati sa acorde votul în sensul adoptarii legii de stabilire a datei alegerilor, atunci vointa parlamentarului nu mai este libera, mandatul devine unul imperativ, ceea ce plaseaza legea critica pe tarâmul "nulitatii absolute" ce nu va putea fi înlaturata în niciun mod, în conformitate cu art. 69 din Constitutie.

Încalcarea prevederilor art. 61 si art. 63 alin. (1), (2) si (4) coroborate cu cele ale art. 36, art. 37 si art. 147 alin. (4) din Constitutie este motivata de presedinte prin faptul ca, prin analogie cu optiunea stabilirii datei alegerilor locale, prin legea critica Parlamentul a optat pentru aceeasi solutie legislativa potrivit careia data urmatoarelor alegeri pentru Senat si Camera Deputatilor va fi stabilita prin lege organica.

"Dat fiind rolul constitutional al Parlamentului, legiuitorul constituant a stabilit în mod expres durata mandatului acestuia, precum si situatiile în care acesta se poate prelungi, motiv pentru care solutia legislativa instituita prin legea critica încalca norme si principii constitutionale, în materia alegerilor parlamentare neputând fi preluate mutatis mutandis ratiunile avute în vedere în ceea ce priveste alegerile locale. Prin continutul art. 1 alin. (1) din legea critica, Parlamentul dobândește competenta de a stabili data alegerilor în mod discretionar, cu ignorarea regulilor stabilite de art. 63 din Constitutie, putându-se ajunge la prelungirea mandatului actualului Parlament, în afara cadrului constitutional", arata sursa citata.

Potrivit art. 63 alin. (1) din Constitutie, "Camera Deputatilor si Senatul sunt alese pentru un mandat de 4 ani, care se prelungeste de drept în stare de mobilizare, de razboi, de asediu sau de urgenta, pâna la încetarea acestora".

Spre deosebire de mandatele autoritatilor locale, Parlamentul are un mandat configurat în cuprinsul art. 63 alin. (1) din Legea fundamentala, care reglementeaza în mod expres si limitativ situatiile în care acesta se prelungeste de drept, respectiv în stare de mobilizare, de razboi, de asediu sau de urgenta, pâna la încetarea acestora. De asemenea, pentru asigurarea continuitatii, legislatura se prelungeste pâna la întrunirea legala a noului Parlament, în configuratia sa rezultata din alegeri, indica presedintele.

"Conform legislatiei în vigoare, Guvernul este cel care stabileste data alegerilor, iar aducerea la cunostinta publica a datei alegerilor se face cu cel puțin 90 de zile înainte de ziua votarii, prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii Guvernului privind data alegerilor", aminteste Klaus Iohannis.

El precizeaza ca stabilirea datei alegerilor este legata de durata mandatului Parlamentului, iar Guvernul este autoritatea care asigura respectarea normelor constitutionale prin punerea în executare a dispozitiilor legale, ce reprezinta, în esenta, o transpunere a celor constitutionale.